

Наго́да *с. ж.* приборъ (син. такжмъ): За каденіе съ хлоръ ся искаѣтъ и научны знанія и нѣкои си нагоды (такжми).

Нагоди́ *м. св.* **Нагаждамъ** *м. дл.* 1) приготвлю, приготвляю: За да ся нагоди храната така, чтото чястицѣтъ ѣ да можѣтъ да ся вкарать въ кръвѣтъ, трѣбува да ся сварѣ и сготви. *Л. Д. 1874 р. 49.* 2)—**нѣкого**, наставляю, забочусь: Стріѣна Пѣтровоѣца много хубаво ѣчи и нагажда снахата си.

Наголѣ́мено *нар.* горделиво. *Р. 20.*

Наголѣ́мѣ *м. св.* **Наголѣ́мѣвамъ** *м. дл.* увеличу, увеличиваю: Ни една, ни пай-малката трошица отъ тѣя начѣла не ся губѣ отъ свѣта, нито наголѣмѣва, нито намалѣва. *Л. Д. 1873 р. 265.* Да ся държи по-голѣма постъпенность споредъ както наголѣмѣватъ числата. *Л. Д. 1876 р. 147.*

Наго́нъ *с. м.* инстинктъ: Животныты ся управляватъ отъ нагонъ. *Л. Д. 1871 р. 170.* Момата, щомъ осѣти желаніе въ себе си да вижда и приказва съ момче по любовь, тѣ осѣща любовны нагоны. *Ч. 61.*

Наго́нѣ *м. св.* **Наго́нѣвамъ** *м. дл.* 1) нагоню, нагоняю: Болѣста мозѣкътъ поврѣждава и нагонѣва безумни и чудни съништа (brütet). *Рим. 104.* 2) накликаю, накликаю (бѣду): Тоя момѣкъ ште да ни нагони бѣла и пагуба (*in Elend und Schande stürzen*). *ib. 5.*

Наго́рамъ (*Maked.*) *м. св.* натоплю, раскалю: Ке нагорамъ една силна фурна, Ке ѣ гора три дни и три ноѣе. *М. р. 224.*

На го́рѣ *нар.* 1) вверхъ: Ако орачѣтъ орѣ нагорѣ камъ байръ (*въ гору*) чрезъ тоѣя работата бива по-мѣчна. *Л. Д. 1876 р. 65.* Земната кора е много надебѣлѣла та не пропуца нагорѣ топлинѣ. *Л. Д. 1873 р. 64.* Прѣзъ Іуліѣ хубаво время може ся очакѣва, ако дымѣтъ заранъ и вечеръ ся подвѣга право на горѣ. *Л. Д. 1869 р. 39.* 2) выше: Сѣкій пѣлнолѣтѣнъ Англичанинъ, кой-то плаща отъ сто гроша на гори годишенъ данѣкъ ѣма право да бѣде избиратѣль. *Л. Д. 1873 р. 151.* Приучѣвай дѣте-то си покрай млѣкото да пѣе и водѣ и то вѣчь като начнешъ отъ третій мѣсяцъ на горѣ. *Л. Д. 1869 р. 95.* **По-наго́рѣ** выше: „Три орли, брате да ми сте, Повдигнете ся понагоре“. *М. 140.* **На го́рѣ—надолѣ** туда и сюда: Животнитѣ тичатъ съ извѣрната опашка на горѣ—на долѣ като луди по пастбища-та. *Л. Д. 1875 р. 89.* Слѣдъ много търсѣніѣ на горя на доло, Антимъ сполучи да влѣзе въ черковата св. Мина като дѣяконъ. *Л. Д. 1873 р. 107.* Ага си поразгледалъ Иванъ на долу чи видѣлъ Милина войвода съ негоѣя юнаѣка дружина да варѣи право нахъ него. *Ч. 256.* **Отъ го́рѣ—на до́лѣ** сверху внизъ: Но тѣждѣ често се сапикасѣватъ такѣвѣзи поврѣди въ